

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **J.W.**

skazanego z art. 62 ust. 1 w zw. z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 25 lutego 2025 r.

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Śremie

z dnia 23 października 2020 r., sygn. akt II K 321/20,

**uchyla rozstrzygnięcie o środku probacyjnym z punktu 4.
wyroku i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu
w Śremie do ponownego rozpoznania.**

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Waldemar Płóciennik

Eugeniusz Wildowicz

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Śremie, uwzględniając wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k., wyrokiem z dnia 23 października 2020 r., sygn. akt II K 321/20:

1. uznał J.W. za winnego przestępstwa z art. 62 ust. 1 w zw. z art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r., popełnionego w sposób opisany w punkcie I aktu oskarżenia i za to, na podstawie art. 62 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r., wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności,
2. uznał J.W. za winnego przestępstw z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 § 1 k.k. i z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r., popełnionych w sposób opisany w akcie oskarżenia w pkt II - XLV, przyjmując, że stanowią one ciąg przestępstw z art. 91 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 91 § 1 k.k. i art. 33 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 175 stawek dziennych po 40 zł każda,
3. na podstawie art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. połączył wymierzone oskarżonemu w punktach 1 i 2 kary pozbawienia wolności, w ich miejsce orzekając karę łączną roku pozbawienia wolności,
4. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 k.k. i art. 73 § 1 k.k. warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności na okres 5 lat próby, oddając go w tym okresie pod dozór kuratora sądowego,
5. na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii orzekł od oskarżonego nawiazkę na rzecz Stowarzyszenia M. Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień w P. w kwocie 5000 zł,
6. na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowych uzyskanych przez oskarżonego z popełnienia przestępstw opisanych w punktach od II do XLV w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 20.820 zł,
7. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary grzywny zaliczył oskarżonemu zatrzymanie w dniu 29 kwietnia 2020 r., przyjmując jeden dzień

pozbawienia wolności za równoważny dwóm stawkom dziennym orzeczonej grzywny i uznając ją za wykonaną do wysokości dwóch stawek dziennych z orzeczonych stu siedemdziesięciu pięciu,

8. na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodów rzeczowych.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się z dniem 31 października 2020 r.

W dniu 20 grudnia 2024 r. Rzecznik Praw Obywatelskich, działając na podstawie art. 521 § 1 k.p.k., wniósł kasację od tego wyroku, zaskarżając go w części dotyczącej rozstrzygnięcia o środku probacyjnym, zawartego w pkt 4. na korzyść J.W. i zarzucił: „rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie art. 343 § 3 i 7 zd. 1 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., polegające na uwzględnieniu wadliwego i obciążonego rażącym naruszeniem prawa karnego materialnego, tj. art. 70 § 1 k.k., wniosku prokuratora o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy w zakresie dotyczącym kary łącznej 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby, a w konsekwencji orzeczenie wobec J.W. środka probacyjnego w pkt 4 wyroku w postaci warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary łącznej 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat, co skutkowało rażącym naruszeniem prawa karnego materialnego, tj. art. 70 § 1 k.k. (obowiązujący od dnia 1 lipca 2015 r.), który określa ten okres na maksymalnie 3 lata”.

Podnosząc powyższe, Rzecznik Praw Obywatelskich wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w części dotyczącej rozstrzygnięcia o środku probacyjnym, zawartego w pkt 4. wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Śremie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co umożliwia jej rozpoznanie i uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Sąd Rejonowy w Śremie, rozpoznając sprawę J.W., uchybił przepisom art. 343 § 3 i 7 zd. 1 k.p.k. w zw. z art. 335 § 1 k.p.k., gdyż bezkrytycznie zaakceptował zawartą we wniosku o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy propozycję prokuratora, co do środka probacyjnego i w rezultacie wymierzoną

oskarżonemu karę roku pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres 5 lat próby.

Zgodnie z art. 343 § 3 k.p.k. sąd może uzależnić uwzględnienie wniosku o skazanie bez rozprawy od dokonania w nim przez prokuratora wskazanej przez siebie zmiany, zaakceptowanej przez oskarżonego. W razie uznania, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku, o którym mowa w art. 335 § 1 k.p.k., powinien zwrócić sprawę prokuratorowi (art. 343 § 7 k.p.k. zd. 1 k.p.k.).

Sąd Rejonowy w Śremie, przeprowadzając w niniejszej sprawie kontrolę zgodności z prawem materialnym wniosku prokuratura, powinien był - dostrzegając, że jest on jest sprzeczny z art. 70 § 1 k.k. - skorzystać z przysługującego mu w tym zakresie uprawnienia i wezwać prokuratora do dokonania niezbędnej modyfikacji wniosku, zwłaszcza że w posiedzeniu w przedmiocie rozpoznania wniosku brali udział tak prokurator, jak i oskarżony.

Zamiast tego uwzględnił wniosek prokuratora postulujący warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej oskarżonemu kary pozbawienia wolności na okres próby 5 lat, przekraczający górną granicę określoną w ustawie, określającą czas trwania próby na maksymalnie 3 lata (art. 70 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r.). W konsekwencji, wymierzona oskarżonemu kara pozbawienia wolności została warunkowo zawieszona na okres próby 5 lat próby, mimo że zgodne z art. 70 § 1 k.k. zawieszenie wykonania takiej kary następuje na okres próby, który wynosi od roku do 3 lat.

Kodeks karny zawiera wprawdzie przepisy o charakterze szczególnym, ustanawiające szersze niż od roku do 3 lat granice czasowe warunkowego zawieszenia wykonania kary, jednak w niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki ich zastosowania. Nie było zatem możliwe orzeczenie dłuższego okresu próby, o którym mowa w art. 70 § 2 k.k., bądź art. 60 § 5 k.k.

Kierując się powyższymi względami, Sąd Najwyższy podzielił podniesione w kasacji zarzuty i uznał, że Sąd Rejonowy uwzględniając wadliwy wniosek prokuratora rażąco naruszył powołane w kasacji przepisy prawa procesowego i materialnego, co miało istotny wpływ na treść wyroku, bowiem w jego następstwie doszło do warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności na okres przekraczający górną granicę określoną w ustawie.

Z tego względu należało uchylić wyrok Sądu Rejonowego w Śremie w zaskarżonej części, przekazując sprawę w zakresie rozstrzygnięcia o środku probacyjnym temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Waldemar Płóciennik

Eugeniusz Wildowicz

[WB]

[a.ł.]